

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06. 11. 1991 № 1798-ХІІ. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
2. Стадії процесу доказування у цивільному процесі. Галицький районний суд м. Львова: офіційний веб-сайт. URL: https://gl.lv.court.gov.ua/sud1304/knowledge_base/233009/
3. Постанова Верховного Суду від 10. 12. 2019 р. у справі № 910/10002/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86332844>

Науковий керівник: асистент Топал А. С.

Маріна Анастасія Валентинівна, Кінах Дана Дмитрівна

*студентки 4-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

НЕПРАВОМІРНЕ ЗІБРАННЯ, РОЗГолошення І ВИКОРИСТАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ

У процесі розвитку ринкових відносин комерційна таємниця стає дуже цінною для суб'єкта господарювання і вимагає надійного правового захисту. На сьогоднішній день в умовах конкурентної боротьби між суб'єктами господарської діяльності володіння даними про технологію виготовлення товарів, способи збільшення прибутку та мінімізації витрат та іншою інформацією, надає певному виробнику переваги на ринку, дозволяє отримати великі прибутки. Будь-яке зібрання, поширення та використання комерційної таємниці є проявом недобросовісної конкуренції, з якою усіма можливими засобами намагається боротися наша держава.

Виникає необхідність забезпечення інформаційної безпеки підприємств за допомогою вдосконалення нормативно-правової бази, яка регулює питання використання комерційної таємниці суб'єктами господарювання. На даний момент система нормативно-правової охорони комерційної таємниці тільки починає формуватися.

У статті 36 Господарського Кодексу України (далі ГКУ) вказано, що відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди ін-

тересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею [1].

Окрім ГКУ положення стосовно правової охорони комерційної таємниці містяться у Главі 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07. 06. 1996. Так у статті 16 цього закону під неправомірним збиранням комерційної таємниці розуміють добування протиправним способом відомостей, що відповідно до законодавства України становлять комерційну таємницю, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання [2].

Протиправне збирання таємної інформації сьогодні все частіше здійснюється технічним способом завдяки застосуванню інформаційних глобальних та локальних мереж. Найбільш розповсюдженими прикладами такого збирання є втручання в роботу банківських електронних баз даних з метою використання відомостей про їхніх клієнтів [3]. Даний метод використовують з різною метою, дуже часто після збирання комерційну таємницю продають, іноді її використовують у власному виробництві для розвитку бізнесу.

Під розголошенням комерційної таємниці необхідно розуміти ознайомлення іншої особи без згоди уповноваженої особи, з комерційною таємницею, особою, якій ця інформація була довірена або стала відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарської діяльності.

Дослідження даного виду неправомірних дій стосовно комерційної таємниці яскраво проглядається у праці Носіка Ю., який проаналізував саме розголошення комерційної таємниці як форму правопорушення за Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції», вказавши що законодавець обмежив розголошення комерційної таємниці випадками, коли ці дії виконує особа, яка на законних підставах мала доступ до даної інформації [4].

На нашу думку зараз розголошення комерційної таємниці здійснюється і тими особами, які неправомірно отримали інформацію, однак такі дії за українським законодавством будуть вважатися неправомірним збиранням комерційної таємниці та особи будуть нести відповідальність лише за даний вид порушення. Також поши-

рено схилення до розголошення комерційної таємниці за допомогою певних матеріальних благ, переваг та нематеріальних цінностей які пропонують особі, яка має доступ до таємної комерційної інформації. Іноді застосовують і погрозу, шантаж, психологічне та фізичне насильство до даних осіб, але в таких випадках відповідальність особи, яка здійснює такі злочинні дії буде значно тяжчою.

Коли неправомірно отриману комерційну таємницю починають впроваджувати у виробництво, роботу підприємства чи враховувати при плануванні майбутньої діяльності суб'єкта господарювання при цьому здійснюють ці дії без відповідного дозволу володільця таких відомостей, то це є вже безпосередньо є неправомірним використанням комерційної таємниці.

Наприклад у рішенні Господарського суду міста Києва від 12.12.2019 року неправомірним використанням комерційної таємниці було визнано врахування ТОВ «Ергон-Електрік» під час планування та здійснення своєї господарської діяльності без дозволу ТОВ «ТБК Вектор-ВС» відомостей, що становлять його комерційну таємницю, одержаних колишніми працівниками ТОВ, які зобов'язалися не розголошувати і не використовувати комерційну таємницю протягом 3 років після припинення трудових відносин, а саме: повного переліку постачальників та клієнтів, обсягами закупівлі та реалізації електро-технічної продукції; закупівельними та відпускними цінами на електротехнічну продукцію [5].

Зараз в українському законодавстві не передбачено спеціальних засобів захисту комерційної таємниці, немає чіткого механізму реалізації прав володільців таємної комерційної інформації. Формами захисту є звернення до суду, або до адміністративного органу – Антимонопольного комітету України, який займається припиненням недобросовісної конкуренції. Строк звернення до органу становить 6 місяців з дня, коли особа дізналася про порушення своїх прав, а також встановлено трирічний строк давності притягнення до відповідальності.

Для того щоб забезпечити законні права фізичних і юридичних осіб на володіння, користування та розпорядження інформацією, яка

становить комерційну таємницю, законодавство передбачає дисциплінарну, цивільну, адміністративну чи кримінальну відповідальність у разі порушення цих прав (ч. 6 ст. 36 ГК).

Отже, на сьогодні законодавство з питань комерційної таємниці не систематизовано і проблему захисту комерційної таємниці не врегульовано належним чином, оскільки встановлені лише загальні засади правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною комерційної таємниці. Забезпечення належного правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною комерційної таємниці, є важливим завданням в рамках реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму. Наша держава намагається вдосконалити законодавство, як приклад можна навести Концепцію проекту Закону України «Про охорону прав на комерційну таємницю» схвалену Кабінетом міністрів України від 5 листопада 2008 року, але далі ніж прийняття концепції, на жаль, поки що справа не дійшла.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n276>.
2. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07. 06. 1996 р. № 237/96-ВР. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Редько К. Ю., Куніцька З. Е. Комерційна таємниця: особливості та проблеми нормативно-правового забезпечення в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 5. С. 4.
4. Носік Ю. Правові проблеми захисту прав на комерційну таємницю в боротьбі з недобросовісною конкуренцією в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. № 5. 2009. С. 32.
5. Рішення Господарського Суду м. Києва від 12. 12. 2019 р. у справі № 910/1759/19. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/86437483/>.

Науковий керівник: асистент Топал А. С.